

**BURSE INTERNAȚIONALE
DE VALORI**

OANA MIONEL

**BURSE INTERNAȚIONALE
DE VALORI**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2011

Tehnoredactare computerizată: Ameluța Vișan
Coperta: Angelica Mălăescu

Copyright © 2011
Editura Universitară
Director: Drd. Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

EDITURĂ RECUNOSCUTĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE DIN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (C.N.C.S.I.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MIONEL, OANA

Burse internaționale de valori / Oana Mionel. –
București : Editura Universitară, 2011
Bibliogr.
ISBN 978-606-591-294-6

336.761

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate autorului.

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 /319.67.27,
comenzi@editurauniversitara.ro

ISBN

DOI: 10.5682/9786065912946

CUPRINS

INDEX FIGURI	8
INDEX TABELE	9
CUVÂNT ÎNAINTE	10
CAPITOLUL 1. FUNDAMENTELE CONCEPTUALE ALE BURSEI DE VALORI	12
1.1. Bursa și mediul financiar internațional	13
1.1.1. Globalizarea piețelor financiare	13
1.1.2. Cadrul conceptual al bursei de valori.....	16
1.2. Istoria piețelor bursiere	20
1.3. Marile centre bursiere ale lumii	26
1.3.1. New York.....	26
1.3.2. Tokyo.....	33
1.3.3. Londra.....	37
1.4. Participanții la piața bursieră	40
CAPITOLUL 2. ACȚIUNILE.....	45
2.1. Piața acțiunilor	45
2.1.1. Numele, simbolul și valoarea unei acțiuni	45
2.1.2. Alți termeni practici care privesc utilizarea acțiunilor	47
2.1.3. Tipologia acțiunilor	48
2.1.4. Finanțarea prin emisiune de acțiuni și oferta publică inițială.....	50
2.1.5. Mecanismul de lansare a acțiunilor	52
2.1.6. Natura și tipul ordinelor	55
2.2. Acționarii	59
2.2.1. Drepturile acționarilor	59
2.2.2. Întâlnirea generală anuală a acționarilor și desemnarea directorilor	61
2.3. Evaluarea acțiunilor	62
2.3.1. Dividendul și randamentul dividendului.....	63
2.3.2. Coeficientul preț/valoare contabilă.....	64
2.3.3. Câștigul per acțiune (EPS)	65
2.3.4. Coeficientul preț-câștig (PER)	66
2.3.5. Gradul de acoperire a dividendului	67
CAPITOLUL 3. OBLIGAȚIUNILE.....	68
3.1. Piața obligațiunilor	68
3.1.1. Caracteristici generale.....	68

3.1.2. Termeni cheie în utilizarea obligațiunilor.....	69
3.1.3. Ratingul obligațiunilor	71
3.1.4. Emisiunea de obligațiuni	73
3.1.5. Tranzacționarea obligațiunilor pe piața secundară.....	74
3.2. Tipologia obligațiunilor	75
3.2.1. Obligațiuni corporative	75
3.2.2. Obligațiuni municipale	78
3.2.3. Obligațiuni guvernamentale.....	81
3.3. Evaluarea obligațiunilor.....	82
3.3.1. Randamentul curent	82
3.3.2. Randamentul la maturitate	83
3.3.3. Randamentul la răscumpărare	84
CAPITOLUL 4. PIAȚA ȘI CONTRACTELE FUTURES	86
4.1. Activitatea de tranzacționare	86
4.1.1. Imagine de ansamblu asupra produselor derivate	86
4.1.2. Elementele caracteristice contractelor futures.....	88
4.1.3. Relația dintre prețul <i>spot</i> și prețul <i>futures</i>	91
4.1.4. Diferența dintre contractele forward și contractele futures	92
4.2. <i>Clearing house</i> în tranzacțiile cu contracte futures	93
4.2.1. Rolul <i>clearing house</i>	93
4.2.2. Marja	94
4.3. Utilizatorii contractelor futures.....	95
4.3.1. Hedgerii	95
4.3.2. Speculatorii	96
4.3.2. Arbitrajorii	97
CAPITOLUL 5. PIAȚA ȘI CONTRACTELE OPTIONS.....	99
5.1. Introducere în studiul opțiunilor	99
5.1.1. Ce sunt opțiunile?	99
5.1.2. Tipologia opțiunilor	101
5.1.3. Elementele unui contract pe opțiuni	102
5.1.4. Mecanismul de funcționare al unui contract de opțiuni	105
5.1.5. Codurile de expirare	106
5.2. Jucătorii de pe piața de opțiuni.....	106
5.2.1. Cumpărătorii de opțiuni call – long call	107
5.2.2. Cumpărătorii de opțiuni put – long put	107
5.2.3. Vândătorii de opțiuni call – short call.....	108
5.2.4. Vândătorii de opțiuni put – short put.....	108
5.2.3. Avantajele și riscurile tranzacționării de opțiuni	109
CAPITOLUL 6. INDICI BURSIERI PE PLAN INTERNAȚIONAL	111

6.1. Prezentarea generală a indicilor bursieri.....	111
6.1.1. Definiția și importanța indicilor bursieri	111
6.1.2. Categoriile de indici bursieri	112
6.1.3. Procedura de calcul a indicilor bursieri.....	113
6.2. Principalii indici bursieri pe piața internațională	114
6.2.1. Dow Jones Industrial Average	114
6.2.2. Standard & Poor's 500 Composite Index.....	116
6.2.3. NASDAQ 100 Index	117
6.2.4. FTSE 100 Index	117
6.2.5. Nikkei 225 Index.....	118
6.2.6. DAX 30 Index.....	118
6.2.7. CAC 40 Index	119
6.2.8. Russell Global Index.....	119
6.2.9. MSCI EAFE Index	120
6.3. Indicii bursieri din România.....	121
6.3.1. Indicele BET.....	121
6.3.2. Indicele BET-C.....	123
6.3.3. Indicele BET-FI.....	124
6.3.4. Indicele ROTX.....	125
CAPITOLUL 7. PIAȚA DE CAPITAL DIN ROMÂNIA.....	126
7.1. Bursa de Valori București	127
7.2. Bursa Monetar-Financiară și de Mărfuri Sibiu	131
7.3. Societățile de Servicii de Investiții Financiare.....	132
7.4. Alte instituții ale pieței de capital.....	133
7.4.1. Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.....	133
7.4.2. Depozitarul Central	133
7.4.3. Casele de Compensare	134
7.4.4. Institutul de Guvernanță Corporativă.....	134
7.4.5. Fondul de Compensare a Investitorilor	134
7.5. Etapele derulării unei tranzacții la vedere	135
7.6. Etapele investiției în instrumente financiare	137
Bibliografie	139

INDEX FIGURI

Figura 1. Evoluția NYSE Euronext	27
Figura 2. Cea mai importantă piață de acțiuni din lume.....	27
Figura 3. Structura NASDAQ Stock Market.....	30
Figura 4. „TSE Arrows”	34
Figura 5. Calculatorul pentru taxa de admitere	38
Figura 6. Calculatorul pentru taxa anuală	38
Figura 7. Mecanismul de tranzacționare	41
Figura 8. Participanții la piața bursieră	44
Figura 9. Acțiunea ORACLE. Elementele componente ale numelui.....	45
Figura 10. Transformarea datelor.....	46
Figura 11. Activele nete ale acționarilor	47
Figura 12. Ilustrarea diferenței dintre <i>share</i> și <i>stock</i>	49
Figura 13. Ilustrarea ecranului cu ordinul limită.....	56
Figura 14. Mecanismul ordinului stop	57
Figura 15. Ilustrarea ecranului cu ordinul „la piață”	58
Figura 16. Ecranul cu „ordinul la zi”	58
Figura 17. Ordinul deschis.....	59
Figura 18. Clasificarea piețelor globale de obligațiuni.....	69
Figura 20. Piramida portofoliului	77
Figura 21. Fluxul fondurilor pe piața primară	80
Figura 23. Rolul casei de compensare în tranzacția cu contracte futures	94
Figura 24. Mecanismul de arbitraj	97

INDEX TABELE

Tabel 1. Cele mai importante informații despre un titlu tranzacționat la bursă (5 iulie 2011)	25
Tabel 2. Standardele de listare la NASDAQ	29
Tabel 3. Condiții de listare la TSE pentru companiile domestice și cele străine	36
Tabel 4. Criterii de listare la JASDAQ	37
Tabel 5. Criterii de admitere la AIM și MM	39
Tabel 6. Avantajele și dezavantajele implicării investitorilor externi ...	51
Tabel 7. Gradele de rating.....	72
Tabel 8. Cele mai simple produse derivate.....	87
Tabel 9. Avantajele și dezavantajele contractului forward	87
Tabel 10. Cele mai importante burse futures	88
Tabel 11. Câștigul și pierderea din contracte futures	90
Tabel 12. Limbajul utilizat pe piața futures.....	90
Tabel 13. Specificațiile contractului <i>Two-year U.S. Treasury Note Futures</i>	91
Tabel 14. Contractele Futures vs. contractele forward.....	92
Tabel 15. Drepturile și obligațiile deținătorilor și emitenților de opțiuni	100
Tabel 16. Relația dintre prețul de exercitare și prețul current al pieței.	103
Tabel 17. Structura unui contract option pe acțiuni	105
Tabel 18. Cumpărătorul de opțiuni call și put	106
Table 19. Componenta inițială a DJIA	115
Tabel 20. Componenta Dow Jones Industrial Average	116
Tabel 21. Topul primelor 10 companii incluse în MSCI EAFE Index....	120
Tabel 22. Țările cu cea mai mare pondere în MSCI EAFE Index.....	121
Tabel 23. Compoziție indice BET (30.09.2011).....	122
Tabel 24. Compoziție indice BET-FI (04.10.2011)	124
Tabel 25. Compoziției indice ROTX (04.10.2011).....	125

CUVÂNT ÎNAINTE

La început de mileniu III, un nou proces se manifestă din ce în ce mai pregnant pe marea tablă de șah a lumii – globalizarea, devenită „the buzz word” al noului secol. Globalizarea se face cunoscută și simțită în mediul economic, în special în domeniul financiar, unde schimbările au fost dintre cele mai profunde și impresionante, accentul grav fiind pus pe procesul competitiv fără precedent manifestat la nivelul diferitelor centre financiare importante, precum și la nivelul marilor bănci. Aceste evoluții înregistrate pe piețele financiare și la nivelul actorilor financiari au condus la apariția și totodată la dezvoltarea unor noi instrumente financiare (futures, options, swap); astfel că, schimbările înregistrate în activitatea practică au produs în plan teoretic o schimbare a obiectivelor urmărite în cadrul cercetării pieței financiare.

Bursa este un loc fascinant, interesant, care uneori îți pompează adrenalină din plin în circuitul sanguin, în care se câștigă bani adevărați, mulți, chiar averi, cu o singură excepție: să nu pierzi totul! (cei mai mulți pierd total sau parțial investițiile făcute, iar procentul perdantilor din rândul day-traderilor este de 95%, deci numai 5% dintre day-traderi fac profit).

Bursa se bucură de interes în lumea afacerilor în măsura în care asigură un cadru organizat pentru realizarea tranzacțiilor și un sistem de principii și norme care să garanteze încheierea și executarea contractelor în condiții de exactitate și corectitudine.

Cursul de *Burse internaționale* își propune să introducă studenții în lumea fascinantă a mediului bursier, în care se câștigă bani adevărați, mulți, însă cu o singură excepție, să nu pierzi totul în câteva secunde. De asemenea cursul își propune să îi familiarizeze pe studenți cu principalele noțiuni și termeni specifici utilizați pe piețele bursiere internaționale, cu participanții la piețele bursiere, cu principalele tranzacții bursiere realizate de participanții la piață și cu principalele instrumente tranzacționate pe piețele bursiere internaționale. Paleta largă a informațiilor privind piețele bursiere internaționale va fi susținută și de teoriile și evidențele empirice prezentate de laureații Premiului Nobel în lucrări de referință.

Autorul